

РОЗДІЛ 9
СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

УДК 347.965

КАСАЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ СУДУ В АСПЕКТІ ПРИНЦИПУ RES JUDICATA
КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

CASSATION APPEAL OF JUDICIAL DECISION IN THE CONTENT OF RES JUDICATA
PRINCIPLE THROUGH THE PRISM OF PRACTICES EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Заборовський В.В.,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри цивільного права та процесу
Ужгородського національного університету

Семерак О.С.,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права та процесу
Ужгородського національного університету

Стойка А.В.,
студентка юридичного факультету
Ужгородського національного університету

У статті досліджуються основні питання, які виникають під час взаємодії права на оскарження судового рішення, яке набрало чинності, та його зіставлення із принципом правової визначеності, зокрема, res judicata. Робиться висновок про те, що, хоча принцип правової визначеності і є імперативною категорією в аспекті забезпечення реалізації права на справедливий суд, гарантованого статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, проте навіть даний принцип повинен мати винятки індивідуального характеру.

Ключові слова: касаційне оскарження, судове рішення, обов'язковість судового рішення, res judicata, справедливий суд.

В статье исследуются основные вопросы, возникающие при взаимодействии права на обжалование судебного решения, вступившего в законную силу, и его сопоставления с принципом правовой определенности, в частности, res judicata. Сделан вывод о том, что, хотя принцип правовой определенности и является императивной категорией в аспекте обеспечения реализации права на справедливый суд, гарантированного статьей 6 Конвенции о защите прав человека и основных свобод, однако даже данный принцип должен иметь исключения индивидуального характера.

Ключевые слова: кассационное обжалование, судебное решение, обязательность судебного решения, res judicata, справедливый суд.

The article are considered the main issues that arise in the interaction of the right to appeal a judicial decision that has validity, and its comparison with the principle of legal certainty, in particular the principle of res judicata. It is concluded that, although the principle of legal certainty is an imperative category in the aspect of ensuring the realization of the right to a fair trial, guaranteed by Art. 6 of the Convention, however, even this principle should have individual exceptions.

Key words: cassation appeal, judicial decision, obligatory judicial decision, access to court, res judicata, fair trial.

Постановка проблеми. В умовах реформування основних правових інститутів, їхні принципи становлять провідний напрям, а будь-яке правове оновлення в державі потребує належного наукового підґрунтя, особливо це стосується аналізу закономірностей основних принципів судочинства як самостійного явища і засобу реалізації вказаного реформування. Актуальність теми визначається й тим, що основні засади судочинства, передбачені в ст. 129 Конституції України [1], зокрема такі, як право на оскарження судового рішення (п. 8 ч. 1 ст. 129) та його обов'язковість (п. 9 ч. 1 ст. 129), спрямовані на досягнення однієї мети – забезпечення верховенства права в державі, яке можливе за дотримання стандартів справедливого правосуддя, передбачених у ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, які є чи не найважливішою складовою частиною концепції прав людини. Яким же чином держава може дотриматися необхідного балансу для досягнення цієї мети та забезпечення права на судовий захист, не порушивши водночас права особи на касаційне оскарження судового рішення, з одного боку, та право на обов'язковість рішення суду, яке набрало чинності, з іншого?

Стан опрацювання. Питання природи касаційного оскарження судового рішення в умовах загальновищаного принципу правової визначеності досліджували

багато науковців, серед яких доцільно виділити таких, як: С.Ф. Афанасьєв, О.А. Борисова, Г.А. Вишневський, Е.А. Дербишева, І.М. Зайцев, А.М. Євмін, А.Е. Єфимов, Д.І. Ковтков, В.І. Сидоренко, М.В. Сидоренко, Л.А. Терехова, Н.В. Ткачева й інші.

Метою статті є зіставлення інституту оскарження судового рішення, яке набрало чинності (зокрема, порядком касаційного провадження), та принципу правової визначеності. Автори ставлять перед собою такі завдання: охарактеризувати загальні положення права на оскарження судового рішення, яке набрало чинності; визначити місце права на касаційне оскарження судового рішення в системі принципу правової визначеності; дослідити практику Європейського суду з прав людини з даного питання.

Виклад основного матеріалу. Право на справедливий суд, закріплене в ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (далі – Конвенція), гарантує право доступу до правосуддя як одного з невід'ємних складників права на справедливий суд, гарантованого в п. 1 ст. 6 Конвенції (справа «Голдер проти Сполученого Королівства» [2]). Цей аспект фактично дає можливість користуватися подальшими гарантіями ст. 6 Конвенції (справа «Кройц проти Польщі» [3]) та всіма процесуальними засобами, передбаченими процесуальним законодавством, зокрема доступністю оскарження судового рішення

[4, с. 263]. Отже, гарантії, закріплені в ст. 6 Конвенції, застосовуються до процесуальних дій у касаційному суді в цивільних справах (справа «Мушта проти України» [5]).

З метою більш детального дослідження даного питання вважаємо за необхідне все ж визначитися, що являє собою право доступу до суду, чи останнє є невід'ємним складником права на справедливий суд, передбаченого ст. 6 Конвенції, чи категорією, яка залежить від різних суб'єктивних та об'єктивних чинників?

Так, право доступу до суду можна розуміти як процесуальну складову частину права на судовий захист [6, с. 72], а принцип доступності правосуддя є тим принципом, реалізація якого є індикатором рівня демократії в суспільстві, розвитку правових витокув у державі [7, с. 42] та елементом принципу верховенства права [8, с. 139]. Отже, ст. 6 Конвенції накладає на держави обов'язок добиватися результату, а ті, у свою чергу, користуються широкою свободою розсуду у виборі засобів, які дозволяють їхній судовій системі відповідати потребам реалізації права на справедливий суд, і такі засоби, що пропонуються внутрішнім правом, повинні в будь-якому разі бути ефективними [9, с. 84].

Для України, як і для багатьох інших держав-учасниць Конвенції, одним із таких засобів стало створення можливості касаційного оскарження судового рішення. Зокрема, це пов'язано з тим, що, як слушно зазначає А.М. Євмін, судді, припускаючись значних помилок, не завжди ухвалюють справедливе рішення [10, с. 99], яке не може вважатися правосудним, тому законодавець, встановлюючи порядок здійснення правосуддя, зобов'язаний передбачити механізм (процедура) їх виправлення [11, с. 91]. Проблема попередження й усунення судових помилок завжди актуальна, оскільки будь-яка з них знижує ефективність судового захисту, а за відповідних умов здатна спотворити його суть [12, с. 5].

Так, деякі автори вказують на те, що перевірка законності судового рішення, яке набрало чинності, здійснюється шляхом виявлення та виправлення тільки судової помилки [13, с. 132], що здійснюється вищим судом та є компонентом судового захисту [14, с. 5], оскільки неможливість перегляду помилкового судового акта применшує й обмежує право кожного на судовий захист, що є неприпустимим [15, с. 23].

Водночас основною цінністю правосуддя є забезпечення визначеності в правовому статусі учасників публічних відносин, що зумовлюється такими властивостями його результатів, якими соціально-правовий конфлікт вирішено, остаточно визначені права й обов'язки учасників [16, с. 76]. Принцип правової визначеності передбачає повагу до принципу *res iudicata* (з лат. «вирішення справи» або «справа, в якій винесено рішення» [17, с. 64]), тобто остаточної судового рішення (справа «Осовська та інші проти України» [18]). Властивості ж *res iudicata* рішення суду набуває з моменту набрання ним чинності [16, с. 77]. На важливість вищезазначеного нами принципу вказала ще Венеціанська комісія в доповіді «Про верховенство права», де визнала його одним з елементів принципу верховенства права, який, серед іншого, є необхідним для забезпечення довіри до судової системи [19, с. 11–12].

Для ґрунтовного дослідження таких дещо антагоністичних по своїй суті явищ, як оскарження судового рішення, яке набрало чинності (зокрема, порядком касаційного провадження), та принципу правової визначеності під час відправлення правосуддя, вважаємо за необхідне звернутися до практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), оскільки саме його рішення, на думку деяких науковців, є особливою формою прецедента, що створюється наднаціональним органом і є обов'язковою для держав-учасниць Конвенції [20, с. 29], зокрема й тих, в яких прецедент не є джерелом права.

Так, вітчизняний законодавець зробив позитивний внесок до процесуального законодавства, зобов'язавши

суди застосовувати під час розгляду справ практику ЄСПЛ як джерело права (ч. 4 ст. 10 Цивільного процесуального кодексу (далі – ЦПК) України), чим усунув конфлікт, який існував через дискусію в застосуванні ст. ст. 1, 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» [21], зокрема, чи є джерелом права в Україні рішення ЄСПЛ, винесені останнім у справі, в якій Україна не була стороною [22].

Так, ЄСПЛ у своїх рішеннях вказує на те, що судові рішення, яким вирішено справу, не повинно підлягати сумніву (справа «Брумареску проти Румунії» [23]), а жодна зі сторін не повинна оскаржувати його тільки з метою отримання повторного розгляду та нового вирішення справи (справа «Устименко проти України» [24]). Така думка побутує і в науковій площині. Так, М.В. Сидоренко зазначає, що «абсолют» правосудності рішення – це та самодостатня цінність, якій повинні бути підпорядковані всі процесуальні засоби, провадження та норми екстраординарної перевірки, іншим же можна «пожертвувати», особливо заради настільки високої і «виправданої» мети, як торжество публічної законності [25, с. 396]. Необхідність виконання остаточного судового акта та забезпечення визначеності в правовому статусі суб'єктів права вмотивовано недопустимістю необґрунтованого перерозподілу колись визначених прав та обов'язків учасників соціально-правового конфлікту шляхом перегляду судового акта, який набрав чинності, а також його подолання шляхом повторного розгляду і вирішення іншим судом колись встановлених і діставших належну юридичну кваліфікацію обставин соціально-правового конфлікту [16, с. 76].

Проте навіть такі рішення можуть переглядатися в чітко встановлених законом випадках, зумовлених винятковими обставинами [26, с. 371], зокрема таких, як встановлення судової помилки, яка є наслідком неправильно вирішеної справи, через що захист прав суб'єкта не відбувся взагалі [14, с. 33]. У зв'язку із цим держави повинні визначитися, як найкращим чином виконувати рішення суду без надмірного порушення принципу *res iudicata*, або юридичної визначеності в цивільному судочинстві (справа «Бочан проти України» [27]), зокрема шляхом покладення на вищі суди повноваження щодо перегляду судових помилок і упушення правосуддя (справа «Салов проти України» [28]). Хоча наявність причин, здатних виправдовувати відхід від принципу правової визначеності, навіть там, де вони створені, сама собою не є достатньою для висновку про відсутність порушення ст. 6 Конвенції (справа «Пауль і Бородін проти Росії» [29]), оскільки, на думку Д.І. Ковткова, у касаційному оскарженні, більше, ніж у будь-якому іншому способі оскарження, поєднуються публічний (політичний) інтерес держави, який проявляється в її зацікавленості в забезпеченні єдності застосування законодавства на всій території держави, і приватний інтерес сторін процесу, які прагнуть досягнути рішення спору на свою користь [30, с. 45]. На практиці для досягнення «свого інтересу» можуть застосовуватися різні засоби, які будуть правовими, проте недемократичними. Наприклад, держава може встановити зайві, суто формальні та не необхідні вимоги для доступу до суду та / або явно несправедливі процесуальні фільтри. Так, згідно з п. 2 ч. 3 ст. 389 ЦПК України, не підлягають оскарженню рішення суду в малозначних справах, крім встановлених винятків, які вітчизняний законодавець визначив як оціночні критерії для відбору «гідних» касаційного перегляду справ і які без виробленої усталеної практики тільки підкреслюють невизначеність того, наскільки суб'єктивна оцінка судді може вплинути на об'єктивне вирішення справи. Сторони, у свою чергу, можуть звернутися до дискредитації як судової влади загалом, так і окремих суддів через винесення рішення не на їхню користь, оскільки в будь-якому разі під час винесення судом рішення завжди буде сторона (чи навіть обидві), яка з ним не погоджується. Хоча особи

зобов'язані добросовісно користуватися своїми процесуальними правами (ст. 44 ЦПК України), вважаємо, що неприпустиме обмеження можливості особи звернутися по судовий захист, оскільки питання щодо наявності в людини такого права є повноваженням суду.

Ідеальним, звісно, здається телеологічно погоджений баланс, який забезпечує цінність *res judicata* та конституційного права на судовий захист, зокрема від неправосудних актів суду [25, с. 409]. Проте сам ЄСПЛ не «ідеалізує» принцип правової визначеності та не виключає можливості перегляду остаточних судових рішень, які містять помилку [31, с. 40], оскільки в усіх правових системах наслідки судових рішень щодо *res judicata* мають обмеження *ad personam* (справа «Кехайя та інші проти Болгарії» [32]) (тобто дотримання таких властивостей судового рішення, як набрання ним чинності, може мати винятки індивідуального характеру щодо того чи іншого учасника справи).

Отже, забезпечення в державі правосуддя як загальної мети судової влади здійснює касаційний суд, який за своїм призначенням покликаний гарантувати в державі правосуддя, забезпечуючи єдність судової практики [33, с. 18], а проблема невідповідності інституту перегляду судових рішень, які набрали чинності, та принципу *res judicata* ле-

жить суто в науковій площині та практичного значення не має [34, с. 319], хоча й спричиняє жваві дискусії на доктринальному полі.

Висновки. Принцип правової визначеності й одна з його складових частин – остаточність судового рішення є імперативними категоріями в аспекті забезпечення реалізації права на справедливий суд, гарантованого ст. 6 Конвенції. Проте під час розгляду проблеми крізь призму практики Європейського суду з прав людини ми доходимо висновків, що, хоча оскарження судових рішень, які набрали чинності, і підлягає деяким обмеженням згідно з національним законодавством тієї чи іншої країни, воно повинно передбачати винятки індивідуального характеру, оскільки реальність правосуддя така, що суди так чи інакше припускаються помилки, чи то з вини учасників справи, чи то із власної необережності. У зв'язку із чим правові системи більшості країн і запровадили інститут перегляду не тільки судового рішення, яке не набрало чинності, а й того, що її набрало. Досягнути ж балансу між різними за змістом, проте однаковими за призначенням поняттями можна навіть не стільки шляхом запровадження касаційних фільтрів, скільки через підвищення рівня довіри до судів нижчих інстанцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Golder v. the United Kingdom" on February 21, 1975 (Application № 4451/70). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57496> (дата звернення:).
3. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Kreuz v. Poland" on June 19, 2001 (Application № 28249/95). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-59519> (дата звернення:).
4. Гукасян Р.Е. Доступность правосудия в различных стадиях гражданского процесса. *Проблемы доступности и эффективности правосудия в арбитражном и гражданском судопроизводстве* : материалы Всероссийской научно-практической конференции, г. Москва, 31 января – 1 февраля 2001 г. Москва : Лиджист, 2001. С. 263–266.
5. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Mushta v. Ukraine" on November 18, 2010 (Application № 8863/06). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-101769> (дата звернення:).
6. Ткачева Н.В. Принцип доступности правосудия в практике Европейского суда по правам человека. *Вестник ЮУрГУ. Серия «Право»*. 2010. Вып. 24. № 38. С. 71–73.
7. Вицин С.Е. Проблемы судоустройства и судопроизводства в правовом государстве. *Проблемы доступности и эффективности правосудия в арбитражном и гражданском судопроизводстве* : материалы Всероссийской научно-практической конференции, г. Москва, 31 января – 1 февраля 2001 г. Москва : Лиджист, 2001. С. 42–43.
8. Афанасьев С.Ф. Право на справедливое судебное разбирательства по гражданским делам и его элементы в свете идеи верховенства права. *Российский журнал правовых исследований*. 2014. № 4 (1). С. 138–148.
9. Комментарий к Конвенции о защите прав человека и основных свобод и практике её применения / под. общ. ред. В.А. Туманова, Л.М. Энтина. Москва : Норма, 2002. 336 с.
10. Євмін А.М. Правова природа касаційного оскарження судових рішень у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». 2014. Вип. 9–2. Т. 2. С. 99–101.
11. Ефимов А.Е. Надзорное производство в арбитражном процессе. Москва : Волтерс Клувер, 2007. 216 с.
12. Зайцев И.М. Устранение судебных ошибок в гражданском процессе : монография. Саратов, 1985. 133 с.
13. Борисова Е.А. Апелляция, кассация, надзор по гражданским делам : учебное пособие. 2 изд., перераб. и доп. Москва : Норма ; Инфра-М, 2016. 352 с.
14. Терехова Л.А. Система пересмотра судебных актов в механизме судебной защиты. Москва : Волтерс Клувер, 2007. 320 с.
15. Сидоренко В.И. Принцип доступности правосудия и проблемы его реализации в гражданском и арбитражном процессе : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.15. Екатеринбург, 2002. 26 с.
16. Вишневский Г.А. Действие принципа *res judicata* как необходимое условие обеспечения справедливости. *Современное право*. 2013. № 11. С. 76–83.
17. Дербышева Е.А. О соотношении принципа правовой определенности и *res judicata*. *Правовое государство: теория и практика*. 2016. № 4. С. 61–67.
18. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Osovskaya and Others v. Ukraine" on June 28, 2018 (Application № 2075/13). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-183950> (дата звернення:).
19. О верховенстве права : доклад Европейской комиссии за демократию через право (Венецианской комиссии), принятый на 86 пленарном заседании Венецианской комиссии (Венеция, 25–26 марта 2011 г.). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev-rus](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev-rus) (дата обращения:).
20. Новіков Д.В. Захист права власності Європейським судом з прав людини: досвід для правової системи та судової практики України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2018. 211 с.
21. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477–IV. *Офіційний вісник України*. 2006. № 12. Ст. 16.
22. Конституційне подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо офіційного тлумачення ч. 1 ст. 9 Конституції України від 5 жовтня 2017 р. № 1–2245/17–107. URL: http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/5_4117.pdf (дата звернення:).
23. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Brumărescu v. Romania" on October 28, 1999 (Application № 28342/95). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58337> (дата звернення:).
24. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Ustimenko v. Ukraine" on October 29, 2015 (Application № 32053/13). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-158143> (дата звернення:).
25. Сидоренко М.В. Правовая определенность российского уголовно-процессуального права: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.09. Краснодар, 2017. 557 с.

26. Козюбра М.І. Загальна теорія права : підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2015. 392 с.
27. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Bochan v. Ukraine" on May 3, 2007 (Application № 7577/02). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-80455> (дата звернення:).
28. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Salov v. Ukraine" on September 6, 2005 (Application № 65518/01). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-70096> (дата звернення:).
29. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Paul and Borodin v. Russia" on November 13, 2018 (Application № 28508/14). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-187600> (дата звернення:).
30. Ковтков Д.И. Кассационное производство в гражданском процессе: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.15. Москва, 2015. 197 с.
31. Сакара Н.Ю. Пересмотр по вновь открывшимся обстоятельствам в контексте практики Европейского Суда по правам человека. *Проверка судебных решений в гражданском процессе Украины и России* : сборник тезисов научных докладов и сообщений круглого стола кафедр гражданского процесса Национального университета «Юридическая академия Украины им. Ярослава Мудрого» и юридического факультета Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова, г. Харьков, 19 марта 2013 г. / под общ. ред. В.В. Комарова. Харьков : Право, 2013. С. 40–43.
32. Judgment of the European Court of Human Rights in the case "Kehaya and Others v. Bulgaria" on January 12, 2006 (Application № 47797/99 and 68698/01). URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-72559> (дата звернення:).
33. Прилуцкий С.В. Судова влада в умовах формування громадянського суспільства та правової держави в Україні : автореф. дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2013. 36 с.
34. Малешин Д.Я. Гражданская процессуальная система России. Москва : Статут, 2011. 496 с.

УДК 347.998.85-044.922(477)

ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОКРУЖНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ)

ON THE LEGAL STATUS OF THE DISTRICT ADMINISTRATIVE COURT (REVIEW OF THE LITERATURE AND PROBLEM STATEMENT)

Кравченко О.В.,
*аспірант кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

У статті розглянуто ряд літературних джерел щодо правового статусу окружного адміністративного суду. Визначено ряд проблем щодо організації та діяльності окружних адміністративних судів в Україні на початковому етапі їх створення і в перспективі.

Ключові слова: суд, судоустрій, адміністративний суд, окружний адміністративний суд, судово-правова реформа.

В статье рассмотрен ряд литературных источников относительно правового статуса окружного административного суда. Определен ряд проблем по организации и деятельности окружных административных судов в Украине на начальном этапе их создания и в перспективе.

Ключевые слова: суд, судоустройство, административный суд, окружной административный суд, судебно-правовая реформа.

The article deals with a number of literary sources on the legal status of the district administrative court. A number of problems have been identified regarding the organization and activity of district administrative courts in Ukraine at the initial stage of their creation and in the future.

Key words: court, court system, administrative court, district administrative court, legal and judicial reform.

Актуальність теми. В умовах активного реформування судової системи України питання правового статусу окружного адміністративного суду набуває особливого значення, адже це дозволяє виявити слабкі та сильні сторони у нормативному врегулюванні його правового статусу, а також окреслити роль у суспільних відносинах зі здійснення правосуддя.

Згідно зі ст. 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Відповідно до ст. 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Завдання суду визначені у ст. 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»: суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд і повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1, с. 2].

Таким чином, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» визначає основне призначення будь-якого суду – забезпечення кожній людині права на справедливий суд і повагу до інших прав і свобод. Призначення суду реалізується в завданнях, покладених на суд.

Згідно зі ст. 2 КАС України завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень із боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів у здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в т. ч. на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ.

Відповідно до ст. 17 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, а також у зв'язку з публічним формуванням суб'єкта владних повноважень шляхом виборів і референдуму [2, с. 2, 17].

Вагомий внесок у розвиток теоретичних і практичних основ інституту адміністративної юстиції зробили українські науковці В. Авер'янов, Ю. Битяк, В. Бойко,